

សេចក្តីថ្លែងព័ត៌មានអំពីវ៉ាក់សាំង

វ៉ាក់សាំង RSV (វីរុសបង្ក ឱ្យមានជំងឺផ្លូវដង្ហើម)៖ អ្វីដែលអ្នកត្រូវដឹង

Many Vaccine Information Statements are available in Khmer and other languages. See www.immunize.org/vis

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃព័ត៌មានអំពីវ៉ាក់សាំងជាច្រើន គឺអាចរកបានជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀត។ ចូលមើល www.immunize.org/vis

1. ហេតុអ្វីត្រូវចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង?

វ៉ាក់សាំង RSV អាចកាត់បន្ថយជំងឺផ្លូវដង្ហើម ដែលបណ្តាលមកពី **វីរុសបង្កឱ្យមានជំងឺផ្លូវដង្ហើម (Respiratory Syncytial Virus, RSV)**។ RSV គឺជាវីរុសផ្លូវដង្ហើមទូទៅ ដែលជាធម្មតាបណ្តាលឱ្យមានរោគសញ្ញាស្រាល និងដូចជាផ្តាសាយ។

RSV អាចបង្កឱ្យមានជំងឺនៅក្នុងចំណោមមនុស្សគ្រប់វ័យ ប៉ុន្តែអាចធ្ងន់ធ្ងរជាពិសេសចំពោះទារក និងមនុស្សចាស់ពេញវ័យ។

- ទារកអាយុរហូតដល់ 12 ខែ (ជាពិសេសទារកដែលមានអាយុ 6 ខែ និងតូចជាងនេះ) និងកុមារដែលកើតមិនគ្រប់ខែ ឬដែលមានជំងឺសួត ឬជំងឺបេះដូងរ៉ាំរ៉ៃ ឬប្រព័ន្ធភាពស៊ាំចុះខ្សោយ មានហានិភ័យខ្ពស់នៃជំងឺ RSV ធ្ងន់ធ្ងរ។
- មនុស្សពេញវ័យដែលមានហានិភ័យខ្ពស់បំផុតសម្រាប់ជំងឺ RSV ធ្ងន់ធ្ងរមានមនុស្សចាស់ពេញវ័យ មនុស្សពេញវ័យដែលមានស្ថានភាពជំងឺរ៉ាំរ៉ៃដូចជាជំងឺបេះដូង ឬសួត ប្រព័ន្ធភាពស៊ាំចុះខ្សោយ ឬស្ថានភាពជំងឺប្រចាំកាយជាក់លាក់មួយចំនួនផ្សេងទៀត ឬអ្នកដែលរស់នៅក្នុងមណ្ឌលថែទាំ ឬកន្លែងថែទាំរយៈពេលវែង។

RSV ឆ្លងតាមរយៈការប៉ះពាល់ផ្ទាល់ជាមួយវីរុស ដូចជាដំណាក់តូចៗចេញពីការក្អក ឬកណ្តាលរបស់អ្នកដទៃដែលប៉ះភ្នែក ច្រមុះ ឬមាត់របស់អ្នក។ វាក៏អាចឆ្លងតាមរយៈការប៉ះផ្ទៃដែលមានវីរុសនៅលើវា ដូចជាដៃទារកកាន់បិទបើក ហើយបន្ទាប់មកប៉ះមុខរបស់អ្នកមុនពេលលាងដៃរបស់អ្នក។

រោគសញ្ញានៃការឆ្លងមេរោគ RSV អាចរួមមានការហៀរសំបោរ ការថយចុះនៃចំណង់បរិភោគ ការក្អក ការកណ្តាល គ្រុនក្តៅ ឬដកដង្ហើមក្រិតក្រត។ ចំពោះទារកដែលនៅក្មេងខ្ចី រោគសញ្ញានៃ RSV ក៏អាចរួមបញ្ចូលការឆាប់ខឹង (ភាពច្របូកច្របល់) ការថយចុះសកម្មភាព ឬការគេងមិនដកដង្ហើម (ផ្អាកក្នុងការដកដង្ហើមលើសពី 10 វិនាទី)។

មនុស្សភាគច្រើនជាសះស្បើយក្នុងរយៈពេលមួយឬពីរសប្តាហ៍ ប៉ុន្តែ RSV អាចធ្ងន់ធ្ងរ ដែលបណ្តាលឱ្យមានការដង្ហើមខ្លី និងកម្រិតអុកស៊ីសែនទាប។ RSV អាចបណ្តាលឱ្យរលាកទងសួត (ការរលាកនៃផ្លូវដង្ហើមតូចនៅក្នុងសួត) និងជំងឺរលាកសួត (ការឆ្លងរោគនៃសួត) ។ ជួនកាល RSV អាចនាំ

ឱ្យមានស្ថានភាពវេជ្ជសាស្ត្រផ្សេងទៀតកាន់តែអាក្រក់ទៅៗ ដូចជាជំងឺហឺត ជំងឺស្ទះសួតរ៉ាំរ៉ៃ (ជំងឺរ៉ាំរ៉ៃនៃសួតដែលធ្វើឱ្យការពិបាកដកដង្ហើម) ឬជំងឺខ្សោយបេះដូងកកស្ទះ (នៅពេលដែលបេះដូងមិនអាចបូមឈាម និងអុកស៊ីហ្សែនបានគ្រប់គ្រាន់ពីទូទាំងរាងកាយ) ។

មនុស្សចាស់ និងទារកដែលឈឺខ្លាំងពី RSV ប្រហែលជាត្រូវសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យ។ អ្នកខ្លះអាចស្លាប់បាន។

2. វ៉ាក់សាំង RSV

CDC (Centers for Disease Control and Prevention) ណែនាំ **មនុស្សពេញវ័យចាប់ពី 60 ឆ្នាំ ឡើងទៅ** មានជម្រើសទទួលបានវ៉ាក់សាំង RSV តែមួយដូស ដោយផ្អែកលើការពិភាក្សារវាងអ្នកជំងឺ និងអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាព។

មានជម្រើសពីរសម្រាប់ការការពារទារកប្រឆាំងនឹង RSV៖ វ៉ាក់សាំងមាតាសម្រាប់អ្នកមានផ្ទៃពោះ និងអង្គបដិប្រាណការពារដែលត្រូវបានផ្តល់ឱ្យទារក។ មានតែជម្រើសមួយក្នុងចំណោមជម្រើសទាំងនេះប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវការសម្រាប់ទារកភាគច្រើនដើម្បីការពារ។ CDC ណែនាំវ៉ាក់សាំង RSV តែមួយដូសសម្រាប់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះចាប់ពីសប្តាហ៍ទី 32 ដល់សប្តាហ៍ទី 36 សម្រាប់ការបង្ការជំងឺ RSV ចំពោះទារកអាយុក្រោម 6 ខែ។ វ៉ាក់សាំងនេះត្រូវបានណែនាំឱ្យចាក់ចាប់ពីខែកញ្ញាដល់ខែមករាសម្រាប់រដ្ឋភាគច្រើននៃសហរដ្ឋអាមេរិក។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុងទីតាំងមួយចំនួន (ទឹកដី ហាវ៉ៃ អាឡាស្កា និងផ្នែកខ្លះនៃរដ្ឋផ្លរីដា) ពេលវេលានៃការចាក់ថ្នាំបង្ការអាចប្រែប្រួល ដោយសារ RSV រីកសាយភាយនៅក្នុងទីកន្លែងទាំងនេះខុសពីពេលវេលានៃរដូវកាល RSV នៅទីកន្លែងផ្សេងទៀតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក។

វ៉ាក់សាំង RSV អាចចាក់ឱ្យក្នុងពេលដំណាលគ្នានឹងវ៉ាក់សាំងដទៃទៀត។

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

3. សូមនិយាយជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក

សូមប្រាប់អ្នកផ្តល់ការចាក់វ៉ាក់សាំងរបស់អ្នក ប្រសិនបើបុគ្គលនោះទទួលបានវ៉ាក់សាំង៖

- ធ្លាប់មានប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបន្ទាប់ពីវ៉ាក់សាំង RSV ដូសមុន ឬមានអាឡែហ្ស៊ីបធ្ងន់ធ្ងរដែលកំរាមកំហែងដល់អាយុជីវិត

ក្នុងករណីខ្លះ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក អាចសម្រេចចិត្តពន្យារពេលការចាក់វ៉ាក់សាំង RSV រហូតដល់ការណាត់ជួបនាពេលខាងមុខ។

អ្នកដែលមានជំងឺស្រាល ដូចជាជំងឺផ្តាសាយ អាចទទួលបានការចាក់វ៉ាក់សាំងនេះបាន។ អ្នកដែលមានជំងឺធ្ងន់ធ្ងរ ឬធ្ងន់ធ្ងរជាធម្មតាគួររង់ចាំ រហូតដល់ពួកគេជាសះស្បើយសិន មុនពេលទទួលបានវ៉ាក់សាំង RSV។

អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកអាចផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមដល់អ្នកបាន។

4. ហានិភ័យកើតប្រតិកម្មវ៉ាក់សាំង

- ការឈឺចាប់ ក្រហម និងហើមនៅកន្លែងចាក់ថ្នាំ អស់កម្លាំង (មានអារម្មណ៍អស់កម្លាំង) គ្រុនក្តៅ ឈឺក្បាល ចង្កោររាគ និងឈឺសាច់ដុំ ឬសន្លាក់អាចកើតឡើងបន្ទាប់ពីចាក់វ៉ាក់សាំង RSV។

ស្ថានភាពប្រព័ន្ធប្រសាទធ្ងន់ធ្ងរ រួមទាំងរោគសញ្ញា Guillain-Barré (GBS) ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាឃើញមានបន្ទាប់ពីការចាក់វ៉ាក់សាំង RSV ក្នុងការសាកល្បងព្យាបាលមនុស្សចាស់។ វាមិនច្បាស់ថាតើវ៉ាក់សាំងបង្កឱ្យមានព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះឬអត់។

ការកើតមិនគ្រប់ខែ និងសម្ពាធឈាមខ្ពស់អំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ រួមទាំងជំងឺក្រឡាភ្លើង ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាមាននៅក្នុងចំណោមអ្នកមានផ្ទៃពោះដែលបានទទួលវ៉ាក់សាំង RSV អំឡុងពេលព្យាបាលសាកល្បង។ វាមិនច្បាស់ថាតើព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះកើតឡើងដោយសារការប្រើវ៉ាក់សាំងឬទេ។

ពេលខ្លះ មនុស្សអាចសន្លប់ បន្ទាប់ពីដំណើរការវេជ្ជសាស្ត្រ រួមទាំងការចាក់វ៉ាក់សាំង។ សូមប្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក ប្រសិនបើអ្នកវិលមុខ ឬចក្ខុញ្ញាណផ្លាស់ប្តូរ ឬពូសំឡេងហឹងក្នុងត្រចៀក។

ដូចជាផ្សេងទៀតដែរ វ៉ាក់សាំងកម្រនឹងបង្កប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបធ្ងន់ធ្ងរ រឬសធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត ឬធ្វើឱ្យស្លាប់បាត់បង់ជីវិតណាស់។

Khmer translation provided by Immunize.org

5. ចុះបើមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ?

ប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបអាចកើតឡើង បន្ទាប់ពីអ្នកទទួលបានការចាក់វ៉ាក់សាំងចាក់ចេញពីគ្លីនិក។ ប្រសិនបើអ្នកឃើញសញ្ញានៃប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបធ្ងន់ធ្ងរ (កន្ទួលក្រហម ហើមមុខ និងបំពង់កពិបាកដកដង្ហើម បេះដូងលោតញាប់ វិលមុខ ឬខ្សោយ) សូមទូរស័ព្ទទៅ 9-1-1 ហើយនាំអ្នកជំងឺទៅមន្ទីរពេទ្យដែលនៅជិតបំផុត។

សម្រាប់សញ្ញាផ្សេងទៀតដែលធ្វើឱ្យអ្នកបារម្ភ សូមទូរស័ព្ទទៅអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក។

ប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបទាំងឡាយគួរតែត្រូវបានរាយការណ៍ទៅប្រព័ន្ធរាយការណ៍ព្រឹត្តិការណ៍អាឡែហ្ស៊ីបកើតចេញវ៉ាក់សាំង Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS)។ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកជាធម្មតានឹងដាក់របាយការណ៍នេះ ឬអ្នកអាចធ្វើវាដោយខ្លួនឯងបាន។ សូមចូលទៅគេហទំព័រប្រព័ន្ធរាយការណ៍ព្រឹត្តិការណ៍អាឡែហ្ស៊ីបកើតចេញវ៉ាក់សាំង (VAERS) www.vaers.hhs.gov ឬទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-822-7967។ VAERS គឺសម្រាប់តែការរាយការណ៍ពីប្រតិកម្មនានា ហើយសមាជិកបុគ្គលិករបស់ VAERS មិនផ្តល់ជំនួយផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រទេ។

6. តើខ្ញុំអាចស្វែងយល់បន្ថែមទៀតដោយរបៀបណា?

- សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ ឬនៅតាមមូលដ្ឋានរបស់អ្នក។
- សូមចូលទៅគេហទំព័ររដ្ឋបាលអាហារនិងឱសថ (Food and Drug Administration, FDA) ដើម្បីទទួលបានកញ្ចប់វ៉ាក់សាំង និងព័ត៌មានបន្ថែមនៅ www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines។
- សូមទាក់ទងមជ្ឈមណ្ឌលសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង និងទប់ស្កាត់ជំងឺ (Centers for Disease Control and Prevention, CDC)៖
 - សូមទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ឬ
 - ចូលមើលគេហទំព័ររបស់ CDC នៅ www.cdc.gov/vaccines។

